

The Constitutional Conduct Group

घटनात्मक वर्तन समूहाचे माध्यमांना जाहीर निवेदन

आम्ही केंद्र सरकार व विविध राज्य सरकारांच्या अंतर्गत सेवा बजावलेले अखिल भारतीय व केंद्रीय सेवेतील निवृत्त प्रशासकीय अधिकारी आहोत आणि आम्ही एक समूह म्हणून कार्यरत आहोत. भारतीय राज्यघटनेच्या नीतिमूल्यांवर आधारित नागरी संस्कृती रुजवण्याचे कार्य आमचा समूह करत असतो. आमचा समूह कोणत्याही राजकीय पक्षाशी संबंधित नाही कारण तटस्थ व निःपक्षपाती असणे आम्ही सर्वजण आत्यंतिक महत्त्वाचे मानतो.

फेब्रुवारी २०२० मध्ये उत्तर-पूर्व दिल्लीत झालेल्या दंगलीचे भीषण स्वरूप विचारता घेता आणि त्यातील हिंसेची तीव्रता, झालेली जीवितहानी आणि त्याचे जातीय विद्वेषात झालेले पर्यवसान पाहता या दंगलीपूर्वी, दंगलीदरम्यान आणि दंगलीनंतर काय घडले याची तज्ज्ञांच्या समितीमार्फत सखोल चौकशी होणे आम्हाला गरजेचे वाटते. अलीकडे दिल्ली दंगलीचा पोलिसांनी केलेला तपास हा सार्वत्रिक टीकेचा विषय झाला असल्याने अशा तटस्थ चौकशीची नितांत गरज निर्माण झाली आहे. म्हणून आम्ही या निष्कर्षाला आलो आहोत की उच्चस्तरीय न्यायिक, प्रशासकीय व पोलीस सेवेतील निष्कलंक अधिकाऱ्यांची समिती नेमून सखोल चौकशी केली तर दंगल काळात व दंगलीनंतर जे घडले ते तटस्थपणे व न्याय्य पद्धतीने समजवून घेता येईल. आम्ही ही आव्हानात्मक जबाबदारी पार पाडण्यासाठी उच्च नैतिकमूल्यांची जपणूक करत लोकसेवा क्षेत्रात यशस्वी कारकीर्द केलेल्या प्रतिष्ठीत अशा नामवंतांना या समितीत निमंत्रित करीत आहोत.

1. न्या. मदन लोकर, सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश (अध्यक्ष)
2. न्या. ए.पी. शॉह, मद्रास व दिल्ली उच्च न्यायालयाचे माजी मुख्य न्यायाधीश व माजी अध्यक्ष, लॉ कमिशन
3. न्या. आर. एस. सोधी, दिल्ली उच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश
4. न्या. अंजना प्रकाश, पाटणा उच्च न्यायालयाच्या माजी न्यायाधीश
5. जी. के. पिल्लार्ड, आय. ए. एस. (निवृत्त), माजी गृहसचिव, भारत सरकार
6. मीरा चढ्ढा बोरवणकर, आय.पी. एस. (निवृत्त), माजी महासंचालक, ब्युरो ऑफ पोलीस रिसर्च अँड डेवलपमेन्ट, भारत सरकार

अशा रीतीने गठीत करण्यात आलेल्या या समितीचे नामकरण “फेब्रुवारी २०२० मधील दंगलीच्या चौकशीसाठी नागरी समिती : संदर्भ, घटना व पर्यवसान” असे करण्यात आले आहे (“Citizens Committee on the Delhi Riots of February 2020: Context, Events and Aftermath”). या समितीचे काम दंगलीच्या अनुषंगाने घडलेल्या घटना, त्यातील पक्षपात व त्यांचे पर्यवसान याचा समकालीन दस्तावेज तयार करणे आहे. समिती आपली कार्यपद्धती ठरवू शकते. कामकाजास सुरुवात केल्यानंतर बारा आठवड्यात समिती आपला अंतिम अहवाल देईल.

या समितीची कार्यक्षमता खालीलप्रमाणे असेल:

1. दंगलीआधी व दंगल काळात घडलेल्या घटनांची चौकशी करणे. यात राज्याच्या यंत्रणेने हिंसाचाराचा प्रतिकार कसा केला, कायदा सुव्यवस्था व तदनुरूपी बाबी पूर्वपदावर आणण्यासाठी काय प्रयत्न केले याचाही अंतर्भाव आहे.
2. पोलिसांनी दंगलीच्या केलेल्या तपासाचे विश्लेषण व मूल्यमापन करणे.
3. दंगलीच्या आधी, दंगल काळात आणि दंगलीनंतर मुख्य प्रवाहातील माध्यमांनी व सामाजमाध्यमांनी खरी अथवा खोटी माहिती पसरवण्यात बजावलेली भूमिका व त्याचा घटना-घडामोडीवरील परिणाम तपासणे.
4. दंगलीत होरपळलेल्या आपदग्रस्त नागरिकांना साहाय्य व नुकसान भरपाई देण्याचे नागरी प्रशासनाचे प्रयत्न तपासणे.

घटनात्मक वर्तन समूहाची अपेक्षा आहे की, समिती स्वातंत्र्य, निष्पक्षता व पारदर्शकता या मूल्यांना बांधील राहून आपले कार्य करेल, सचोटीने वागेल, समितीत सहभागी झालेल्या प्रत्येक सदस्याची प्रतिष्ठा जपेल, त्यांना आदरपूर्वक वागवेल आणि संवादविषयक गोपनीयता राखेल.

चौकशीसाठी या मेलवर संपर्क करावा : ccgenquiry10@gmail.com